stabilite între români și popoarele din Orient, pe popularizarea comorilor materiale și spirituale zămislite de colectivitățile umane de-a lungul unei multimilenare istorii, pe adîncirea cercetărilor inițiate cu incontestabil succes de către Marcu Beza. Transpunerea în fapt a acestui program beneficiază de valorosul patrimoniu al colecției pe care Marcu Beza l-a strîns în urma studiilor întreprinse atît în Orientul apropiat cît și în satele și la mănăstirile din Grecia.

În cadrul primei seri muzeale erudiția s-a completat cu evocarea. Comunicarea dr. Virgil Cândea consacrată prezențelor românești în Orient a fost urmată de expunerea lui Vasile George Beza despre fratele său, scriitorul și diplomatul Marcu Beza. Încadrînd în istoria noastră națională legăturile cu Orientul, temă asupra căreia s-au aplecat cu multă dăruire istorici de seamă, dr. V. Cândea, a dezbătut în expunerea sa rezultatele recente ale cercetărilor pe care le-a întreprins cu mult succes în citeva din vechile focare de cultură ale Orientului mediteranean. La rîndul său V. G. Beza a stăruit asupra etapei de început a vieții și activității realizatorului interesantei colecții, a momentului sosirii lui Marcu Beza la București și a începutului carierei sale diplomatice și științifice.

Cea de-a doua seară muzeală, programată la 28 septembrie 1972, a avut o tematică aparte. Ea a fost consacrată cunoașterii monumentelor bătrînei Elade, a stabilirii unor date noi privind relațiile domnilor români cu unele mănăstiri din Epir. Sub titlul : „Monumente ale antichității grecești". Lucian Roșu, redactor șef al „Revistei muzeelor" și al „Buletinului monumentelor istorice" a făcut o largă prezentare a celor mai valoroase vestigii pe care Antichitatea le-a ridicat pe stîncoasele coline ale peninsulei grecești. Din capul locului conferențiarul a beneficiat atît de cunoașterea literaturii de specialitate cît și de studiul monumentelor la fața locului făcut cu ocazia unei deplasări de informare. Obiectivul central a fost Athena cu monumentele de pe Acropole. Datele științifice s-au împletit armonios cu impresiile specialistului, cu abordarea problematicii contemporane legată de conservarea acestui inestimabil patrimoniu istoric. Diapozitive executate de conferențiar au completat interesanta expunere aducînd prin imagini color aspectul monumentelor antice de pe Acropole, de la Corinth, Mycene, Epidaur.

La rîndul său muzeograful Gabriel Petric și-a propus studierea unui izvor istoric descoperit de Marcu Beza la mănăstirea Drianu din Epir. Este vorba de un pomelnic în care sînt înscriși domni ai Țării Românești și ai Moldovei care au susținut acest lăcaș monahal din sec. al XVI-lea pînă în prima decadă a sec. al XVIII-lea. Tînărul cercetător a tras interesante concluzii asupra rolului avut de domnii români și în viața mănăstirilor din Epir, temă extrem de puțin studiată în istoriografia românească ale cărei strădanii au fost îndreptate mai mult spre Muntele Athos, Ierusalim, Sinai etc.

Discuțiile purtate pe marginile comunicărilor, și a exponatelor colecției, s-au repercutat atît în îmbogățirea cunoștințelor largului auditoriu cît și în precizări noi privind patrimoniul muzeal. O notă aparte se cuvine Radioteleviziunii române care la ambele seri muzeale a fost prezentă cu reporteri care au cules și difuzat concluzii și impresii asupra problemelor dezbătute.

Bine organizate, impunîndu-li-se o tematică interesantă, serile muzeale devin evenimente remarcabile în activitatea curentă a muzeelor noastre.

Panait I. PANAIT

MANIFESTĂRI FOLCLORICE LA MUZEUL SATULUI

Avînd ca premisă festivalul obiceiurilor de iarnă din Moldova, organizat la Muzeul satului, între 26—29 decembrie 1971, de către Consiliul Culturii și Educației Socialiste cu concursul Centrului de îndrumare a mișcării artistice populare, s-a hotărît într-un cerc de lucru, la care au participat specialiști din muzee și institute de cercetări, să se permanentizeze într-o formă precisă și cît mai adecvată o vastă acțiune de valorificare și difuzare a creației populare prin manifestări folclorice inițiate și îndrumate de către muzeu, la sediul său. Astfel, se urmărește să se facă cunoscute publicului românesc de peste hotare cele mai bune tradiții ale poporului nostru izvorîte din adîncurile istoriei. În acest scop, acțiunile demonstrative se subsumează unei imperioase cenzurări științifice, care impune ca principii de bază păstrarea nealterată a autenticului popular, eliminînd orice improvizații sau adaosuri hibride care știrbesc din valoarea producțiilor originale.

Potrivit acestor coordonate, s-a alcătuit un program în care au fost incluse manifestările folclorice distribuite pe genuri și etape — o stagiune estivală cu spectacole de dans, muzică, obiceiuri și tradiții populare, un festival al obiceiurilor de iarnă din diverse zone ale țării și serii lunare de filme etnografice și audiții muzical-poetice. Pentru a putea transpune pe viu acest program am luat legătură și ne-am consultat cu metodiștii caselor de creație populară din diferite județe și am stabilit o platformă de colaborări cu Institutul de etnografie și folclor, cu Studioul Alex. Sahia și cu Arhiva națională de filme. Aceste contacte nu ne-au scutit însă de unele neajunsuri care au afectat organizarea sau ținuta artistică a spectacolelor.

https://biblioteca-digitala.ro

Debutînd destul de tîrziu, la sfîrșitul lunii iulie, stagiunea estivală a inclus formații folclorice din județele Alba, Satu Mare, Olt, Ilfov și Dîmbovița precum și ansambluri de amatori — Struna și Balada — ale caselor de cultură bucureștene. Această stagiune a fost pentru noi, cu toate carențele înregistrate, un prim pas și o experiență care, îmbunătățită și fructificată, va consolida acțiunile din anul viitor. Vrem ca stagiunea estivală să nu rămînă un fapt efemer ci să devină o tradiție a manifestărilor folclorice.

Comparînd evoluția formațiilor folclorice de la sate, selectate de către căminele culturale sau casele de creație populară, cu cea a ansamblurilor bucureștene cu un program folcloric mult prea stilizat, apreciem că atenția noastră trebuie să se concentreze numai asupra originalității folclorico-etnografice, eliminîndu-se participările grupurilor de amatori care nu respectă integral factura autenticului popular prin costum și prin conținutul spectacolului ca atare. În general formațiile de la sate s-au integrat structurii autenticului popular, cu unele reticențe în ceea ce privește tipul specific al costumului zonal. De asemenea am remarcat tendința de imixtiune a unor producții muzical-coregrafice, aparținînd unei alte zone (diferite de cea din care provin formațiile folclorice), în repertoriul local al formațiilor folclorice. De ce cînd fiecare zonă își are folclorul ei propriu, trebuie să mai recurgă și la împrumuturi limitrofe, pe care nu le poate stăpîni într-aceeași măsură ca pe creațiile ce individualizează însăși natura și temperamentul etnicității regionale? Ce caută oare un dans molcom moldovenesc în repertoriul formațiilor din Olt? Aceste mici dezacorduri trebuie și ele să dispară pe viitor, dar numai printr-o muncă susținută, cu aportul specialiștilor și al colaborării lor cu cei ce dinamizează mișcarea artistică de masă.

Într-un mediu similar celui natural, creat în ambianța Muzeului satului, formațiile folclorice menționate și-au dovedit neîntrecuta măiestrie, aducînd în fața spectatorilor prospețimea și frumusețea dansului și cîntecului popular de pe meleagurile țării. Alba a prezentat un original și fastuos spectacol al cununii belșugului din centrul Transilvaniei, iar Satu Mare și-a făcut apariția cu o nuntă oșenească, cu ritualul ei specific practicat și astăzi în satele Țării Oașului. Am remarcat cu satisfacție virtuozitatea Călușului din Scornicești, medaliat la Festivalele din Grecia și Cipru, precum și diversitatea genurilor folclorice cu care ne-au delectat formațiile din Ilfov, grupate pe contingente de bătrîni, tineri și copii. Dar nu numai conținutul individualizează ținuta artistică a spectacolului ci și costumul și recuzita folosită. În general se resimte o distanțare și detașare de la structura, tradiția și ornamentica populară, care distonează cu tipurile originale ale portului zonal. Sînt prea multe artificii, ca nailonul și paietele, ca și un costum prea general și nereprezentativ. Cred că în acest sens ar fi de dorit o și mai strînsă legătură a muzeelor etnografice și de artă populară cu metodiștii caselor de creație sau de cultură. Singurele echipe care merită calificative bune în

Călușarii din Scornicești la Muzeul satului

Ansamblul folcloric al jud. Ilfov la Muzeul Satului

https://biblioteca-digitala.ro

privința arborării unui costum tipic și tradițional sînt cele din Satu Mare, Alba și Olt.

Sperăm că această stagiune ne va da de gîndit și nu vom uita ca pe viitor să îndreptăm ceea ce astăzi ni s-a părut necorespunzător.

În cadrul aceleiași acțiuni de valorificare și difuzare a creației populare în rîndul maselor, Muzeul satului a inițiat seri cultural-folclorice cu proiecții de filme etnografice (Semnul bradului, Ceramica neagră de Marginea, Meșterii lemnului etc.) și audiții de poezie și muzică populară ca: balade, cîntece eroice, doine, strigături și cîntece ceremoniale.

Festivalul obiceiurilor de iarnă din Transilvania, desfășurat în luna decembrie, a completat programul manifestărilor anului 1972.

Deși începutul nu a fost prea promițător și stagiunea estivală nu și-a găsit deplina împlinire, credem că pe viitor, printr-o temeinică colaborare cu casele de creație populară vom selecta și vom aduce în mijlocul nostru cele mai reprezentative formații, mesagere ale folclorului românesc.

Sanda LARIONESCU

TUDOR VIANU
— 75 DE ANI DE LA NAȘTERE —

La 27 decembrie 1972 s-au împlinit 75 de ani de la nașterea unuia dintre reprezentanții de seamă ai spiritualității românești din deceniile 3—6 ale secolului nostru, cel care a fost Tudor Vianu.

Cu acest prilej, Muzeul literaturii române, continuîndu-și seria manifestărilor omagiale, a deschis o expoziție cu tema „Contribuția lui Tudor Vianu la dezvoltarea literaturii și culturii românești". Expoziția își propune să marcheze momentele și aspectele cele mai semnificative ale vieții și operei scriitorului.

Prezentînd aspecte din mediul familial, din anii de școală, din timpul studiilor superioare, în țară și peste hotare, desăvîrșite prin doctoratul în filozofie obținut la Tübingen (Germania) — cu teza „Das Wertungsproblem in Schillers Poetik" (*Problema valorii în poetica lui Schiller*) —, încercăm să sugerăm ambianța care a contribuit în mod hotărît la formația spirituală și intelectuală a lui Tudor Vianu.

Laborioasa sa activitate — în domeniul filozofiei, mai ales în ce privește filozofia culturii (definiția, originea, evoluția culturii și teoria valorilor), în domeniul esteticii (obiectul esteticii, definiția artei, sistematizarea domeniului esteticii, integrarea esteticii în domeniul culturii), în problemele criticii, istoriei și teoriei literare — este amplu ilustrată în expoziție.

Fără a putea cuprinde, bineînțeles, întreaga gamă de aspecte pe care le implică opera unei personalități atît de marcante ca a lui Tudor Vianu, ne-am străduit să colecționăm și să selectăm documentele cele mai semnificative — manuscrise, publicații și fotografii de epocă, ediții princeps, lucrări de artă, portrete, busturi.

Aducînd pe această cale un modest omagiu celui care prin cea mai mare parte a operei sale a contribuit la dezvoltarea literaturii și culturii românești, Muzeul literaturii române mulțumește totodată familiei I. Vianu, care a pus la dispoziție, cu generozitate, multe din materialele prezentate în expoziție.

La 13 noiembrie, în cadrul „Rotondei 13", la Muzeul literaturii române a avut loc o întîlnire omagială, consacrată celei a 75-a aniversări de la nașterea lui Tudor Vianu. Manifestarea, prezidată de acad. Șerban Cioculescu și acad. Iorgu Iordan, s-a bucurat de prezența unui numeros public. Vorbitorii — acad. Șerban Cioculescu și „trei dintre foștii studenți ai lui Tudor Vianu" — prof. univ. Al. Dima, prof. univ. Edgar Papu și prof. univ. Zoe Dumitrescu-Bușulenga — au evocat personalitatea profesorului.

În încheierea manifestării au fost audiate fragmente de lecturi și conferințe, imprimate de Tudor Vianu, care se păstrează în fonoteca de aur a Radiodifuziunii.

Lidia MUNTEANU

EXPOZIȚIA „OSCAR WALTER CISEK ÎN CULTURA ȘI LITERATURA ROMÂNEASCĂ"

Născut la 6 decembrie 1897, scriitorul român de limbă germană Oscar Walter Cisek ar fi împlinit nu de mult 75 de ani.

Muzeul literaturii române, marcînd omagial data unei aniversări literare, își propune să prezinte publicului vizitator o suită de mărturii legate de existența și activitatea atît de diversă și de bogată în substanța ei a acestui intelectual de înaltă ținută care a fost Oscar Walter Cisek.

Desigur, spațiul limitat al unei expoziții nu poate cuprinde în totalitatea ei o activitate atît de vastă, desfășurată în decursul a cîtorva decenii,

https://biblioteca-digitala.ro